

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΟΜΙΛΗΤΩΝ

Σοφία Γερμανίδου (Δρ. Αρχαιολόγος, ΕΦΑ Μεσσηνίας – ΥΠ.ΠΟ.Α.), **Judith Herrin** (Ομότιμη Καθηγήτρια, King's College, Λονδίνο), **Martin Hinterberger** (Καθηγητής, Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Κύπρου), **Liz James** (Καθηγήτρια, School of History, Art History and Philosophy, University of Sussex), **Ιόλη Καλαβρέζου** (Καθηγήτρια Dumbarton Oaks, Department of History of Art and Architecture, Harvard University), **Παρή Καλαμαρά** (Δρ Αρχαιολόγος, Προϊσταμένη Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων – ΥΠ.ΠΟ.Α.), **Σοφία Καλοπίση-Βέρτη** (Ομότιμη Καθηγήτρια, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Ε.Κ.Π.Α.), **Τόνια Κιουσοπούλου** (Καθηγήτρια, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Ε.Κ.Π.Α.), **Δημήτρης Κυρίτσης** (Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης), **Στυλιανός Λαμπάκης** (Διευθυντής Ερευνών, Ι.Ι.Ε./Ε.Ι.Ε.), **Καλιρρόη Λινάρδου** (Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης, Α.Σ.Κ.Τ.), **Ασπασία Λούβη-Κίζη** (Δρ. Αρχαιολόγος Βυζαντινολόγος), **Μαρίνα Λουκάκη** (Καθηγήτρια, Τμήμα Φιλολογίας, Ε.Κ.Π.Α.), **Τριανταφυλλίτσα Μανιάτη-Κοκκίνη** (τ. Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Ε.Κ.Π.Α.), **Γεράσιμος Μέρμανος** (Κύριος Ερευνητής, Ι.Ι.Ε./Ε.Ι.Ε.), **Χάρης Μεσσής** (Ε.Δι.Π., Τμήμα Φιλολογίας, Ε.Κ.Π.Α.), **Κέλλυ Μπουρδάρα** (Ομότιμη Καθηγήτρια, Νομική Σχολή, Ε.Κ.Π.Α.), **Γιώργος Πάλλης** (Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Ε.Κ.Π.Α.), **Ελευθερία Παπαγιάννη** (Καθηγήτρια, Νομική Σχολή, Ε.Κ.Π.Α.), **Μαρία Παρανή** (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Κύπρου), **Πλάτων Πετρίδης** (Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Ε.Κ.Π.Α.), **Brigitte Pitarakis** (Κύρια Ερευνητρια, C.N.R.S.), **Βίκυ Φωσκόλου** (Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης), **Ειρήνη Χρήστου** (τ. Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Ε.Κ.Π.Α.).

Εικόνες

Εξώφυλλο Ο ευνούχος Λέων, πατρίκιος, πραιπόσιτος και σακελλάριος, προσφέρει τη βίβλο του στη Θεοτόκο. Κωνσταντινούπολη, περ. 940. Vat. Reg. gr. 1, fol. 2v.

Οπισθόφυλλο Μολυβδόβουλλο της αυγούστας Ειρήνης Κομνηνής Δούκαινας Παλαιολογίνας (Ιολάνδης Μομφερρατικής), συζύγου του Ανδρονίκου Β΄, περ. 1284/5-1317 (Ιδιωτική συλλογή).

Εσώφυλλο Η αγία Ευφροσύνη ντυμένη με ανδρικά μοναστικά ενδύματα αποκαλύπτει την ταυτότητά της. Μηνολόγιο Βασιλείου Β΄, περ. 985. Vat. gr. 1613, σ.67.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Τμήμα
Ιστορίας και Αρχαιολογίας

Πρόγραμμα
Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Βυζαντινός Κόσμος:
Ιστορία και Αρχαιολογία»

σε συνεργασία με το

ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ
National Hellenic Research Foundation

Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών
Τομέας Βυζαντινών Ερευνών

Κάθε Τετάρτη

από 5 Φεβρουαρίου έως 20 Μαΐου 2020

ώρα 6.00-8.00 μ.μ.

στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

(αίθουσα σεμιναρίων, ισόγειο)

Λεωφ. Βασιλέως Κωνσταντίνου 48

Διεπιστημονικό Μεταπτυχιακό

Σεμινάριο

«Νίκος Οικονομίδης»

Ακαδημαϊκό Έτος 2019-2020

Φύλο, ταυτότητα

και κοινωνικοί ρόλοι στο Βυζάντιο

Πρόγραμμα Ομιλιών

5 Φεβρουαρίου

Κατερίνα Νικολάου, Αναζητώντας τη βυζαντινή γυναίκα
Μαρία Λεοντίνη, Έμφυλες ταυτότητες και δημόσιες και ιδιωτικές συμπεριφορές στο Βυζάντιο

12 Φεβρουαρίου

Αναστασία Δρανδάκη, Φύλο και ταυτότητα στην τέχνη και τον υλικό πολιτισμό του Βυζαντίου

19 Φεβρουαρίου

Χάρης Μεσσής, Μια πολιτική ιστορία των ευνούχων στο Βυζάντιο μέσα από την ιστορική αφήγηση

Καλιρρόη Λινάρδου, Η τέχνη του βιβλίου στην εποχή των Κομνηνών: έμφυλες ταυτότητες και αισθητικές προτιμήσεις

26 Φεβρουαρίου

Μαρίνα Λουκάκη, Το φύλο του ιστοριογράφου: παρατηρήσεις, σκέψεις και προβληματισμοί με αφετηρία τα ιστορικά κείμενα της Άννας Κομνηνής, του Ιωάννη Κίνναμου και του Νικήτα Χωνιάτη

Liz James, Gender, identity and social roles: do we still need to talk about empresses?

4 Μαρτίου

Martin Hinterberger, Η έμφυλη διάσταση των συναισθημάτων: παρατηρήσεις στη ζήλεια, τον φθόνο, την αλαζονεία, τη ντροπή και άλλα πάθη των Βυζαντινών

Παρή Καλαμαρά, Η ταυτότητα των φύλων στη βυζαντινή κοινωνία, όπως καταγράφεται μέσα από το ένδυμα (4ος-15ος αι.)

11 Μαρτίου

Ελευθερία Παπαγιάννη, Όψεις της συμμετοχής των γυναικών στον οικονομικό βίο κατά τον 14ο αιώνα. Πληροφορίες από τα *Acta Patriarchatus Constantinopolitani*

Ασπασία Λούβη, Η Ζαμπέα ντε Λεζινάω και η καθοριστική δεκαετία στον Μυστρά (1361-1371)

18 Μαρτίου

Στυλιανός Λαμπάκης, Τα κατά την δέσποιναν Αλαμάναν Άνναν (Παχυμέρη, Συγγραφικές Ιστορίες III.7). Σχόλιο περί έρωτος και πολιτικής

1 Απριλίου

Μαρία Παρανή, Η πρόκληση της απεικόνισης παρενδεδυμένων αγίων γυναικών στη βυζαντινή τέχνη: η περίπτωση της αγίας Ευφροσύνης Αλεξανδρείας (BHG 625)

8 Απριλίου

Judith Herrin, Galla Placidia, the first Byzantine empress?

Ιόλη Καλαβρέζου, Exceptional women: rare and unusual depictions of Empresses

Ειρήνη Χρήστου, Εκκλησιαστική και «πολιτική» αγιοποίηση αυτοκρατειρών

Γιώργος Πάλλης, Αναζητώντας πρόσωπα στο μάρμαρο: παραγγελιοδότες και τεχνίτες στη μεσοβυζαντινή γλυπτική

Τόνια Κιουσοπούλου, Έμφυλοι ρόλοι μέσα στη βυζαντινή οικογένεια

Brigitte Pitarakis, Βυζαντινά κοσμήματα και έργα χαλκοτεχνίας: φορείς κοινωνικής ταυτότητας και έμφυλων σχέσεων

29 Απριλίου

Κέλλυ Μπουρδάρα, Η δυνατότητα της γυναικείας συμμετοχής σε πράξεις ιδιωτικού δικαίου (υιοθεσία – διαθήκη – διαζύγιο – μαρτυρία)

6 Μαΐου

Σοφία Καλοπίση-Βέρτη, Ταυτότητα και κοινωνικοί ρόλοι στην υστεροβυζαντινή Μάνη: η μαρτυρία των επιγραφών και της μνημειακής ζωγραφικής

13 Μαΐου

Δημήτρης Κυρίσης, Φύλο και σεξουαλική συμπεριφορά: δομώντας και αποδομώντας την ανδρική έμφυλη ταυτότητα στο Βυζάντιο

20 Μαΐου

Πλάτων Πετρίδης, Γυναίκες λυχνοποιοί στην πρωτοβυζαντινή Αθήνα

Τριανταφυλλίτσα Μανιάτη-Κοκκίνη, Άνιση μεταχείριση ανδρών και γυναικών από το βυζαντινό κράτος ή η λογική των οικονομικών θεσμών (;)

Βίκυ Φωσκόλου, Η γυναίκα στην Κρήτη κατά την ύστερη μεσαιωνική εποχή (13ος-15ος αι.). Αρχαιολογικά κατάλοιπα, εικαστικές μαρτυρίες και οι προοπτικές της έρευνας

Γεράσιμος Μέριανος, Πόσο κοστίζει η Βασιλεία των Ουρανών; Η πορεία της Μελάνης της Ρωμαίας προς την αγιότητα

Σοφία Γερμανίδου, Θερίστριες και τρυγήτριες, μυλωνούδες και μελισσοκόμες. Η σιωπηρή και αθέατη γυναικεία εργασία στην ύπαιθρο

4 Ιουνίου

Σεμινάριο «Νίκος Οικονομίδης»
Ημερίδα

